

KACHETIJOS keliais

KRISTINA STALNIONYTĖ
Autorės nuotraukos

Gruzinai savo šalį išdidžiai vadina vyno gimtine. Archeologai tvirtina, kad čia vynas geriamas jau aštuonis tūkstantmečius, o vyndarystė prasidėjo rytinėje šalies dalyje esančiame Kachetijos regione. Rytų Gruzijoje net bronzos amžiaus kapavietėse randama vyno gėrėjų pėdsakų.

Į vyno kraštą

Nusileidę Tbilisyje, jau kitą dieną mikroautobusu leidžiamės išilgai slėnio vingiuojančiu keliu link Signagio miesto, neoficialiai vadinamo Kachetijos regiono sostine. Autobusiuką vairuojantis gruzinas Akakis tylus, bet greitas – lenkia visus kelyje pasipainiojusius automobilius.

Signagį nuo Tbilisio skiria 150 kilometrų. Pavasaris, pakėlėse kiek akys užmato šviežiais lapeliais žaliuoja vynuogynai. Vaizdingose vie-

tose stabtelėjus pailsėti, ausis pasiekia paukščių čiulbesys. Kuo toliau nuo miesto, tuo vaivutojo ūpas karštesnis. Vingis į kairę, vingis į dešinę, ir Akaki pasiutusių greičiu su laukiniais pristabdymais posūkiuose visus aštuonis keleivius pristato į vietą.

Iš poilsio aikštelės atsiveria vaizdinga Signagio panorama su tolumoje baltuojančiais Kaukazo kalnais. Iššokęs pirmas, Akaki plačiai šypsosi, traukia dūmą, patenkintas savo pasiekimais. Keleiviai išlinguoja iš autobusiuko pabalusiais veidais.

Meilės miestas Signagis

Kalvos viršūnėje įsikūrusį Signagį juosia XVIII a. II pusėje karaliaus Iraklijaus II (Erekle II) pastatyta gynybinė siena. Joje yra 6 vartai ir 23 bokšteliai, pavadinti artimiausių kaimų vardais. Persų užpuolimų metu į bokštelius bėgdavę slėptis tų kaimų gyventojai žinojo savo vietą. Įtvirtinę miestą, karalius jam suteikė ir pavadinimą, kuris lietuviškai reiškia „pastogė“.

Iš Signagio matyti snieguoti Kaukazo kalnai ir apačioje nusidriekęs Alazanio upės slėnis. Vieną mažiausių šalies miestų, kuriame gyvena tik 3000 žmonių, gruzinai vadina meilės miestu, nes santuokų rūmai čia veikia visą parą. Kai aplinkui tiek daug vynuogių ir vyno, turbūt neretai ir naktį prireikia jų paslaugų.

Dauguma Signagio namų išlikę iš XVII–XIX a., juos puošia gėlės ir dailūs balkonėliai. XIX a. šiame prekybiniame mieste gyveno begalė vyndarių ir kilimų rišėjų. Dabar miestelis virto turistiniu, bet vyndarių ir kilimų rišėjų gretos neretėja. Signagyje įsikūręs kilimų fabrikas, o miestas garsėja geriausiais Gruzijoje kulinariais.

Iškalbingosios chinkalių klostės

Vienas tradicinių gruzinų patiekalų – dideli mėsa arba varške įdaryti chinkaliai, primenantys iš plonos tešlos išlankstytus ir viršuje suspaustus maišelius. Kuo daugiau klosčių maišelyje, tuo gausiau geresnė. Pasak gruzinų, aukščiausio lygio kulinariai išlanksto 19 klosčių.

Signagyje gyvenantys Mananai vieni niekai išlankstyti net 23 klosčių chinkalius. Tuo šitinku pietaudama senamiestyje jos restorane „Xalichebi“. Meistriškai gamindama chinkalius, Manana užsitarnavo geriausios miesto virėjos titulą ir išgarsėjo ne tik Signagyje. Jos patiekalų paskanauti atvažiuoja ir kitų Kachetijos miestelių gyventojai.

Per vakarienę Manana ant stalo sunėša tiek

patiekalų, kad lėkštės telpa tik sustatytos keliais aukštais. Norinčius pamatyti, kaip gaminami chinkaliai ir kepami chačiapuriai, kviečia užėti į virtuvę. Joje garuoja puodai, prie kurių darbuojasi Mananos giminaitis Nika, protarpiais lakstydamas į kiemą pa-

tikrinti pašiūrėje ant iešmų čirškančių šašlykų. Pasirodo, dar ne visi patiekalai ant stalo.

Vynas iš *kvevri* ąsočio

Nuo tiekios valgių ima mušti prakaitas, tad grįžtu prie stalo iš taurės gurkstelėti naminio Mananos vynu. Jei jau esame vynu krašte, reikia atsigriebti. Kaip įprasta Kachetijoje, Mananos šeima skina vynuoges rankomis, o iš jų išspausť vyną brandina į žemę įkastuose dideliose moliniuose ąsočiuose.

Didieji ąsočiai, kuriuose fermentuojami gruziniški vynai, vadinami *kvevri*. Kaskart prieš naudojimą jie iš vidaus ištepami bičių vašku. Vynų gamybos būdas tokiuose ąsočiuose įtrauktas į UNESCO kultūros paveldo sąrašą.

Svetingumui ribų nėra

Padauginti vyno pas Mananą nebaisu – antrajame namo aukšte veikia „Old Signaghi“ viešbutis. Į jį iš restorano prieangio veda mediniai laiptai. Viešbučio kambariai apstatyti senoviniais baldais, svetainėje kabo kardas, avikailio apsiaustas ir kiti tautiniai atributai.

Nakvynė žmogui šiame viešbutyje kainuoja apie 30 larių. Manana pasiruošusi svečių kom-

paniją atsivežti iš Tbilisio, visus pavaišinti tau-re vyno, restorane suteikti nuolaidą vakarienei, o išvykimo dieną parvežti atgal į Tbilisį.

Norintiems pasižvalgyti po apylinkes Mananos šeima organizuoja vyno turus ir ekskursijas į Lagodekį, prie Gurgeniano krioklio, į olose išskaptuotą Davido Garedžos vienuolyną ar miestelyje esantį kilimų fabriką.

Poetas vyndarys

Pernakvojus pas Mananą arba bet kuriame kitame Signagio viešbutėlyje (ar pas privačius žmones, kurie irgi siūlo turistams kambarius), kitą dieną galima tęsti kelionę vynuogynų slėniu į šiaurę. Iki Tsinandalio kaimo, kuriame gaminamas taip pat vadinamas vienas geriausių Gruzijos vynų, – apie tris dešimtis kilometrų.

Tsinandalyje sukame į elegantišką pilaite, XIX a. priklausiusią iš aristokratų šeimos kilusiam gruzinų poetui Aleksandrui Čavčavadzei. Ją supa parkas, aplink kurį kadaise sirpo poeto vynuogynai, o rudenį dešimtys skynėjų

surinkdavo jų derlių į didelius, iš vyšnios šakų nupintus krepšius. Dabar namas virto muziejumi, jame rengiamos meno parodos.

Tostas už Gruziją Kvarelis pakrantėje

Netoli Tsinandalio esantis Kvarelis miestas žymus jame gaminamu garsiausiu Gruzijos vynu – čia spaudžiamas pusiau saldus raudonasis Kindzmaraulio vynas. Be šios gamyklos, Kvarelis mieste yra daug nedidelių vynu ūkių ir vyninių.

Prie vaizdingo Kvarelis ežero mėgsta poilsiauti Gruzijos valdžios atstovai, todėl čia sugriežtinto saugumo zona, keliuką prižiūri apsauga. Norint privažiuoti prie vaizdingos pakrantės ir joje įsikūrusio „Kvareli Lake Resort“, reikia iš anksto užsisakyti restorane staliuką.

Vyno pilstytojai restoranuose nepamiršta paminėti, kad Kachetijoje vynuogės žinomos nuo VI tūkst. pr. Kr. Iki šiol Gruzijoje auginama net pusė tūkstančio vietinių rūšių vynuogių. Tris pirmuosius tostus gruzinai skiria Dievui, taikai ir išėjusiems artimiesiems. Tik po jų galima siūlyti kitus.

Savo eilės skelti tostą galima ir nesulaukti, nes gruzinų papročiu po kiekvieno tosto reikia ištuštinti visą taurę. Naujam tostui taurė pripildoma iš naujo, ir būtinai – iki viršaus. Pabandžius išsisukti, iš visų pusių susmigę žvilgsniai tuoj privers atitaisyti klaidą. Po trijų tostų be eilės rėžiu savąjį, nes laukti jau atrodo pavojinga.

Už Gruziją ir gruzinus!

KAIP KELIAUTI?

Į Tbilisį per Rygą skraidina oro linijų bendrovė „Air Baltic“. Tbilisio metro galima važinėti nusipirkus plastikinę kortelę už 2 larius ir pasipildant ją norima suma. Vienas važiavimas kainuoja 50 tetrių. Funikulieriai veikia tuo pačiu principu.

Norint su kompanija pasivažinėti toliau nuo Tbilisio galima išsinuomoti autobusiuką per vietinę turizmo firmą arba paskambinti vairuotojui, pvz. „Good Travel LTD“ nuomoja įvairaus dydžio transporto priemones (el. p. chapi-cha@goodtravel.ge, tel. +995 592 34 1515).

Vairuotojas Akakis Čapičadze gali pavežti savą mikroautobusą, jo tel. +995 592 32 2424. Vairuotojų bei firmų nesunkiai rasite ir atvykę, tačiau vasaros sezonu geriau teirautis iš anksto.

Norintiems užsisakyti nakvynę Mananos viešbutyje reiktų skambinti tel. +995 598 770 101. Signagyje yra ir kitų nakvynės vietų, nuomojami privatūs kambariai turistams.